

Generalni sekretariat vlade Republike Slovenije
Gregorčičeva ulica 20, Ljubljana

Ministrstvo za okolje in prostor
Dunajska cesta 48, Ljubljana

ZADEVA APEL ZA ČIMPREJŠNJO UREDITEV PROBLEMATIKE NESPREJEMA IZVRŠILNIH PREDPISOV PO GRADBENEM ZAKONU (GZ-1)

16. DECEMBER 2022
V LJUBLJANI

Spoštovana gospa generalna sekretarka Barbara Kolenko Helbl!

Spoštovani gospod minister Uroš Brežan,

Dovolite, da vas v imenu Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije (ZAPS), ki zastopa pooblaščen arhitekta, pooblaščen krajinske arhitekta in pooblaščen prostorske načrtovalce, najprej vljudno pozdravim!

Na vas se obračamo z apelom za čimprejšnjo ureditev problematike izvršilnih predpisov gradbenega zakona (GZ-1) oziroma čimprejšnji sprejem podzakonskih aktov GZ-1, ki so nujni za kvalitetno načrtovanje in gradnjo stavb in drugih vrst objektov ter njihovo umeščanje v prostor.

Izvršilni predpisi glede na roke, postavljene v zakonu, zamujajo že več kot pol leta, na nekatere izmed njih pa čakamo že od sprejema GZ leta 2017, torej več kot pet let.

Pri izvedbi svojih poklicnih nalog moramo pooblaščen strokovnjaki dosledno upoštevati vso veljavno zakonodajo. Prostorsko in gradbeno zakonodajo uporabljamo na dnevni ravni, zato nam vedno večje težave pri opravljanju poklicnih nalog povzroča dejstvo, da zakonodajalec, v tem primeru vlada in pristojno ministrstvo, ne izpolnita zakonske dolžnosti, jih nalaga gradbeni zakon in ne sprejmeta izvršilnih predpisov, kot zakon določa. Praksa odsotnosti izvršilnih predpisov sicer ni nova, saj pristojno ministrstvo za okolje in prostor že po prejšnjem gradbenem zakonu številnih izvršilnih predpisov, čeprav so bili v javni obravnavi (nekateri tudi večkrat) ni pripravilo. Odsotnost sprejetja izvršilnih predpisov pa je zlasti v zadnjem času postala nevzdržna in povzroča škodo tako projektantom, kot tudi investitorjem!

IDENT ŠT. ZA DDV
SI10754938
MAT. ŠT. 1913433

Za lažjo razumevanje problematike temu predpisu prilagamo dve analizi:

1. Pregled izvedbe sprejetja izvršilnih predpisov po GZ-1

Pregled je pripravljen kot tabela z izvlečkom vseh izvršilnih predpisov po GZ-1. V tabeli so prikazani zahtevani izvršilni predpisi po členih iz gradbenega zakona, rok v katerem morajo biti izdani, ter pristojnost za njihovo sprejem izvršilnih predpisov.

Po pregledu lahko ugotovimo, da je bil skladno z GZ-1 izdan v roku določenim z GZ-1, sprejet samo en izvršilni predpis, to je Pravilnik o začasnih objektih (Uradni list RS, št. 79/22), ki je bil dejansko sprejet v 6 mesecih po uveljavitvi GZ-1. Ta pravilnik je podpisal še prejšnji minister za okolje in prostor. Uredba o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 96/22) je bila sprejeta z eno in pol mesečno zamudo, podpisana že s strani aktualnega predsednika vlade RS.

V času nove ekipe pa se je sprejem manjkajočih predpisov ustavil, do danes (16.12.2022) ni bil izdan niti en nov izvršilnega predpisa, kar je nedopustno in nesprejemljivo. Že po prejšnjem gradbenem zakonu (GZ) na ministrstvu za okolje in prostor niso uspeli pripraviti enotne oblike tehničnih smernic, način ograditve, označitve, organizacije ureditve gradbišča, vsebino gradbiščne table in način vodenja gradbenega dnevnika ter podrobnejših meril za izračun višine nadomestila za degradacijo in uzurpacijo, kar bi moral s pravilniki sprejeti in izdati minister za okolje in prostor. Prav tako niso pripravili izvršilnega predpisa, ki določa način izračunavanja nadomestila za degradacijo in uzurpacijo ter način njegovega plačila, kar bi ob sprejetju določala uredba s strani vlade.

2. Težave v praksi zaradi nesprejetja izvršilnih predpisov po GZ-1

V pregledu predstavljamo številne težave pri izvajanju v praksi, ki nastajajo ravno zaradi neobstoja izvršilnih predpisov. Veljavni GZ-1 ima sicer številne pomanjkljivosti, vendarle pa bi ravno z sprejetjem izvršilnih predpisov, številne težave pri izvajanju lahko omilili, tako pa se potencirajo.

Še posebej problematični so tisti manjkajoči predpisi, ki se nanašajo na upravne postopke pri dovoljevanju gradenj in ostalih stikih investitorjev in projektantov z upravnimi enotami.

Popolnoma nedopustno je, da na primer že več kot pol leta delujemo brez predpisa, ki bi urejal obliko in vsebino dokumentacije in obrazcev za gradbena in uporabna dovoljenja skladno z novim zakonom.

V praksi prav zaradi dejstva, da se morajo pooblaščenim strokovnjaki ob umanjkanju predpisov znajti po svoje, prihaja do številnih zapletov pri izvajanju vseh vrst postopkov. Navedeno vodi v številne zaplete tako na področju projektiranja, izdajanja mnenj k posegom v prostor oz. na izdelano projektno in drugo dokumentacijo, kot dovoljevanja na strani upravnih organov.

Vse to prinaša s velike dodatne stroške za vse udeležence pri graditvi (investitorje, projektante, nadzornike, izvajalce), kot tudi za ostale deležnike, ki sodelujejo (nosilci urejanja prostora, občine, država (upravni ter inšpekcijski organi).

Vlado Republike Slovenije in Ministrstvo za okolje in prostor pozivamo, da v najkrajšem možnem času pripravite vse manjkajoče predpise in s tem vsem udeležencem načrtovanja in gradnje objektov omogočite kvalitetne in zanesljive upravne postopke, gradnjo in dajanje objektov v uporabo.

Prav tako vas tudi vljudno prosimo, da nam za vsak nesprejete izvršilne predpise sporočite, v kakšni fazi je trenutno njegova priprava, kdo oziroma kateri organ v sestavi MOP je zanj odgovoren, kdaj je predviden njegov sprejem, in ali se predpis že pripravlja, ali pa je njegova priprava do nadaljnega ustavljena oziroma še ni niti začeta. Informacije bi želeli posredovati našim članom, ki se s težavami zaradi nesprejetih predpisov in neuskkljenosti starih predpisov z novo zakonodajo srečujejo na dnevnem nivoju.

Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije je bila ustanovljena tudi z nalogo nastopati kot nastopanje kot posvetovalni organ državnih organov (27. člen Zakona o arhitekturni in inženirski dejavnosti). Kot predstavniki strok, ki se ukvarjajo z umeščanjem objektov v prostor, njihovim načrtovanjem in gradnjo, smo vam pripravljene pri pripravi manjkajočih predpisov aktivno pomagati!

Zahvaljujemo se za razumevanje in vas lepo pozdravljamo.

S spoštovanjem,

Zbornica za arhitekturo
in prostor Slovenije:

Tomaž Krištof,
univ. dipl. inž. arh.

Predsednik

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'T. Krištof', is written over the printed name.

Prilogi:

1. Pregled izvedbe sprejetja izvršilnih predpisov
2. Težave v praksi zaradi nesprejetja posameznih izvršilnih predpisov

V vednost:

- Ministrstvo za javno upravo
- Ministrstvo za infrastrukturo
- Kabinet predsednika vlade